

Ny Bokin'i Daniela - Laharana Efatra amby Fitopolo sy Zato

*Fahazavan'ny Mpaminany sy Fanambarana Avy Amin'Andriamanitra:
Fahatakarana ny Fahitan'i Daniela sy ny Fiantraikany amin'ny Andro Farany*

Jeff Pippenger
2024-04-04

Raha hovaliana ny ady amin'ny alalan'ny mpisolo tena fahatelo, izay aseho ao amin'ny andininy faha-telo ambin'ny folo ka hatramin'ny faha-dimy ambin'ny folo, dia hampahatsiahy ny tenantsika isika ny amin'izay nitarika hatreo amin'ireo andininy ireo. Ao amin'ny toko fahafolo, i Daniela dia mandray ny fahitany farany, ary amin'izany no anondroana azy ho mahatakatra ny fahitana ara-paminaniana anatiny sy ivelany. Ny teny hebreo hoe “dabar,” izay midika hoe “teny,” dia nadika hoe “zavatra.” Ao amin'ny toko fahasivy, raha tonga i Gabriela mba hampahafantatra an'i Daniela ny fahitana ny amin'ny roa arivo sy telon-jato andro, ny teny hebreo hoe “dabar” dia nadika hoe “raharaha.”

Eny, raha mbola niteny tamin'ny fivavahana aho, dia indro Gabriela, ilay lehilahy izay efa hitako tamin'ny fahitana tany am-piandohana, nirahina hanidina haingana, ka nanendry ahy tamin'ny fotoan'ny fanatitra hariva. Ary nampahafantariny ahy izany, dia niresaka tamiko izy ka nanao hoe: Ry Daniela ô, ankehitriny aho dia tonga hampahafantatra anao fahalalana sy fahazavan-tsaina. Tamin'ny niandohan'ny fifonanao dia nivoaka ny didy; ary tonga aho hampiseho izany aminao; fa tena malala indrindra ianao; koa fantaro ny teny, ary diniho ny fahitana. Daniela 9:21–23.

Rehefa nilaza tamin'i Daniela i Gabriela hoe: “fantaro ny zavatra, ary diniho ny fahitana,” ny teny hebreo hoe “biyn” dia nadika ho “fantaro” ary koa ho “diniho.” Midika io teny io hoe manasaraka ao an-tsaina. Nampahafantariny i Gabriela an'i Daniela fa tokony hanao fisarahana ao an-tsaina izy eo amin'ny “dabar” izay nadika hoe “zavatra” sy ny “mareh”, izay nadika hoe “fahitana”. Mba hahatakarana ny fanazavana izay nomen'i Gabriela an'i Daniela momba ny faminaniana dimy amby roapolo sy telonjato taona, dia tsy maintsy nahafantatra ny fahasamihafana misy eo amin'ilay fahitana ara-paminaniana aseho ho “zavatra” sy ilay fahitana ara-paminaniana “mareh” i Daniela. Ny “zavatra”, izay ilay “dabar”, midika hoe teny, dia maneho ny tsipika ivelan'ny faminaniana, ary ny fahitana “mareh” kosa dia maneho ny tsipika anatiny amin'ny faminaniana.

Ao amin'ny Daniela toko faha-folo, ny fahamarinana voalohany ambara amin'ny mpianatry ny faminaniana dia izao: Daniela dia misolo tena ny vahoakan'Andriamanitra amin'ny andro farany, izay mahafantatra na ny tsipika anatiny na ny tsipika ivelan'ny faminaniana.

Tamin'ny taona fahatelo nanjakan'i Kyrosy, mpanjakan'i Persia, dia nisy zavatra nambara tamin'i Daniela, izay nantsoina hoe Beltesazara; ary marina izany zavatra izany, nefa lava ny fotoana voatondro; ary azony izany zavatra izany, sady nahazo fahalalana ny amin'ilay fahitana izy. Daniela 10:1.

Ny “zavatra” dia ilay teny hebreo hoe “dabar,” ary ny “fahitana” dia ilay fahitana “mareh.” Amin’ny maha-mpaminany azy, Daniela dia misolo tena ny vahoakan’Andriamanitra amin’ny andro farany, izay ny fahatanterahany lavorary dia ilay iray hetsy sy efatra amby efapolo arivo. Ny taona fahatelo nanjakan’i Kyrosy dia mametraka an’i Daniela ao amin’ny tsipika fanavaozana izay nanomboka tamin’ny andron’ny farany tamin’ny 1989. Tamin’“ireo andro ireo,” izay maneho ny tantara hatramin’ny 1989 ka hatramin’ny lalàna Alahady izay ho avy tsy ho ela any Etazonia, Daniela dia nitomany nandritra ny herinandro telo. Ao amin’ny tsipika fanavaozan’ily iray hetsy sy efatra amby efapolo arivo, io fotoam-pitomaniana io dia manamarika ny telo andro sy tapany izay ahafatesan’ireo vavolombelona roa ao amin’ny Apokalypsy toko fahairaika ambin’ny folo eny an-dalambe. Ny arabe amin’izany tanàna lehibe atao hoe Sodoma sy Egypta izany, izay toerana nanomboana ny Tompontsika koa, dia ihany koa ny lohasahan’i Ezekiela feno taolana maina maty.

Ao amin’ny toko fahafolo, Daniela dia ovana hitovy endrika amin’i Kristy, ary kasihina intelo mialoha ny handikan’i Gabriela ny fahitana izay hitan’i Daniela. Niteraka fisarahana teo amin’ny sokajin’olona mpivavaka roa ny fahitana. Ny filazantsara mandrakizay dia mamokatra mandrakariva sokajin’olona mpivavaka roa. Daniela no nisolo tena ily sokajin’olona mpivavaka aseho ho ireo iray hetsy sy efatra alina sy efatra arivo, mifanohitra amin’ily sokajy izay nandositra noho ny tahotra nateraky ny fahitana.

Talohan’ny toko fahafolo dia tonga intelo tamin’i Daniela i Gabriela mba hanazava fahitana. Nohazavainy ny fahitana ao amin’ny toko fahafito sy fahavalo, izay nampiseho ireo fanjakana ao amin’ny faminanian’ny Baiboly na tamin’ny fisehoany ara-politika (toko fahafito), na tamin’ny fisehoany ara-pivavahana (toko fahavalo). Avy eo, ao amin’ny toko fahasivy, dia nanazava ny faminanianana momba ny telo arivo sy roanjato taona i Gabriela. Tonga ao amin’ny toko fahafolo i Gabriela mba hamita ny fanazavana izay nijanona tsy feno tao amin’ny toko fahasivy, ary hanome an’i Daniela ny fanazavana ny fahitana izay niteraka ireo sokajin-mpivavaka roa. Voalohany, omen’i Gabriela an’i Daniela ny topy maso ankapoben’ily fahitana ao amin’ny andininy fahaefatra ambin’ny folo.

Ary tonga aho izao hampahafantatra anao izay hanjo ny firenenao amin’ny andro farany; fa mbola ho amin’ny andro maro any aoriana ny fahitana. Daniela 10:14.

Ny fahitan’i Kristy, izay niteraka sokajy roa tamin’ny mpivavaka, dia maneho izay hanjo ny olon’Andriamanitra amin’ny andro farany. Ny fanazavana ny toko fahafito sy fahavalo dia fanazavana ny tantara nasehon’ny fisandratana sy ny fianjeran’ireo fanjakana ao amin’ny faminanian’ny Baiboly, araka ny nasehon’ny biby masiaka sy ny biby amin’ny fitoerana masina avy, avy. Ny fanazavana ny toko fahasivy kosa dia fandravana amin’ny antsipiriany ireo fe-potoana samihafa ara-paminanianana voarakitra ao anatin’ily faminanianana momba ny roa arivo sy telon-jato taona. Amin’ny fomba iray, ny fahitana an’i Kristy be voninahitra ao amin’ny toko fahafolo dia maneho izay hanjo ny olon’Andriamanitra amin’ny andro farany. Talohan’ny hanombohan’i Gabriela ny famelabelarana amin’ny antsipiriany ny tantara, izay fanazavana ny fahitana an’i Kristy be voninahitra, dia ampahatsiahiviny an’i Daniela fa efa nolazainy taminy sahady izay asehon’izany fanazavana izany.

Dia hoy izy nanao hoe: Fantatrao va ny antony nahatongavako atỳ aminao? Ary ankehitriny hiverina hiady amin'ny andrianan'i Persia aho; ary rehefa hiala aho, indro, ho avy ny andrianan'i Grecia. Daniela 10:20.

Mampahatsiahy an'i Daniela i Gabriela fa efa nilazany taminy tao amin'ny andininy faha-efatra ambin'ny folo fa tonga izy mba hampahafantatra an'i Daniela izay hanjo ny olon'Andriamanitra amin'ny andro farany, ary nanantena izy fa hapetrak'i Daniela ao anatin'izany sehatra izany ny famelabelarana manaraka momba ny tantara ara-paminaniana. Hatramin'ny andro voalohany izay nanombohany nisaona dia nitady fahatakarana manokana i Daniela.

Dia hoy izy tamiko hoe: Aza matahotra ianao, ry Daniela; fa hatramin'ny andro voalohany nametrahanao ny fonao hahafantatra sy hampietry ny tenanao eo anatrehan'Andriamanitrao, dia efa nohenoina ny teninao, ary noho ny teninao no nahatongavako. Fa ny andrianan'ny fanjakan'i Persia nanohitra ahy iraika amby roa-polo andro; kanjo, indro, Mikaela, anankiray amin'ireo andriana lehibe, tonga nanampy ahy; ary izaho dia nijanona teo amin'ny mpanjakan'i Persia. Daniela 10:12, 13.

Rehefa tapitra ny telo herinandron'ny fisaonan'i Daniela, dia nahita ny fahitan'i Kristy izy, izay nifanaraka ara-paminaniana tamin'ny fahitan'i Kristy izay hitan'i Jaona tany Patmo.

“Tsy latsa-danja noho ny Zanak'Andriamanitra mihitsy no niseho tamin'i Daniela. Mitovy amin'ilay nomen'i Jaona io filazalazana io, raha naseho taminy Kristy tao amin'ny Nosin'i Patmo. Tonga ankehitriny ny Tompontsika miaraka amin'ny iraka avy any an-danitra hafa mba hampianatra an'i Daniela izay hitranga amin'ny andro farany. Nomena an'i Daniela izany fahalalana izany, ary nosoratana tamin'ny tsindrimandrin'Andriamanitra ho antsika, izay tratran'ny faran'izao tontolo izao.”

“Ny fahamarinana lehibe nambaran'ny Mpanavotra izao tontolo izao dia ho an'izay mitady ny fahamarinana tahaka ny fitady harena miafina. Daniela dia lehilahy efa antitra. Ny fiainany dia nandalo teo anivon'ny zavatra mahasarika tao amin'ny lapan'ny mpanompo sampy, ny sainy vesaran'ny raharahan'ny fanjakana lehibe iray; kanefa miala amin'izany rehetra izany izy mba hampahory ny fanahiny eo anatrehan'Andriamanitra sy hitady fahalalana ny amin'ny fikasan'ny Avo Indrindra. Ary ho valin'ny fitarainany, dia nampitaina ny fahazavana avy any amin'ny kianjan'ny lanitra ho an'izay hiaina amin'ny andro farany. Koa amin'ny fahazotoana lehibe toy inona no tokony hitadiavantsika an'Andriamanitra, mba hanokafany ny fahatakarantsika hahazoantsika ny fahamarinana entina amintsika avy any an-Danitra.”

“Ary izaho Daniela irery no nahita ny fahitana; fa ireo lehilahy izay niaraka tamiko kosa tsy nahita ny fahitana; nefa fangovitan-tahotra lehibe no nianjera taminy, ka nandositra izy mba hiafina ny tenany.... Ary tsy nisy hery tavela tamiko; fa ny hatsaran-tarehiko tao anatiko dia niova ho fahalovana, ary tsy nahatana hery aho.’ Toy izany no ho fanandraman'ny olona rehetra izay tena nohamasinina marina. Arakaraka ny hahazava kokoa ny fahitany ny halehibeazana sy ny voninahitra ary ny fahatanterahan'i Kristy no hahitany mazava kokoa ny fahalemeny sy ny tsy fahatanterahany. Tsy hanana fironana hitaky toetra tsy manam-pahotana izy; izay toa marina sy mendrika tao amin'ny tenany dia, raha ampitahaina amin'ny fahadiovana sy ny voninahitr'i Kristy, hiseho ho tsy mendrika sy mety lo ihany. Rehefa

tafasaraka amin'Andriamanitra ny olona, ary tena manjavozavo ny fahitany an'i Kristy, dia hoy izy: 'Tsy manam-pahotana aho; nohamasinina aho.'"

"Dia niseho tamin'ilay mpaminany Gabriela avy eo ka niteny taminy toy izao: 'Ry Daniela, lehilahy tena malala indrindra, fantaro ny teny izay lazaiko aminao, ka mitsangàna mahitsy; fa ianao no anirahana ahy ankehitriny. Ary raha vao nilaza izany tamiko izy, dia nitsangana nangovitra aho. Dia hoy izy tamiko: Aza matahotra, ry Daniela; fa hatramin'ny andro voalohany izay nanoloranao ny fonao hahalala sy hanetry tena eo anatrehan'Andriamanitrao, dia efa nohenoina ny teninao, ary tonga aho noho ny teninao.'"

"Voninahitra lehibe toy inona no naseho tamin'i Daniela avy amin'ny Fiandrianan'ny Lanitra! Mampahery ny mpanompony mangovitra Izy, ary manome toky azy fa nohenoina tany an-danitra ny fivavahany, ary ho valin'izany fangatahana mafana izany dia nirahina ny anjely Gabriela mba hisy hery miasa amin'ny fon'ny mpanjakan'i Persia. Nandà ny fiantraikan'ny Fanahin'Andriamanitra nandritra ireo herinandro telo izay nifadian'i Daniela hanina sy nivavahany ilay mpanjaka; nefa ny Andrianan'ny Lanitra, dia Mikaela arkanjely, no nirahina hampitodika ny fon'ilay mpanjaka mafy hatoka mba handray fepetra mazava ho setrin'ny fivavahan'i Daniela.

"Ary rehefa niteny tamiko izany teny izany izy, dia nitodika tamin'ny tany ny tavako, ary tonga moana aho. Ary indro, nisy anankiray tahaka ny endriky ny zanak'olombelona nikasika ny molotro.... Dia nanao hoe: Ry olom-boafidy indrindra, aza matahotra; fiadanana ho anao; mahereza, eny, mahereza. Ary rehefa niteny tamiko izy, dia nohamafisina aho ka hoy aho: Aoka hiteny ny tompoko; fa ianao no nampahery ahy.' Lehibe loatra ny voninahitra masina nambara tamin'i Daniela ka tsy zakany ny nijery izany. Dia nanarona ny famirapiratan'ny fanatrehany ilay iraky ny Lanitra ka niseho tamin'ilay mpaminany ho "anankiray tahaka ny endriky ny zanak'olombelona." Tamin'ny heriny masina no nanamafisany ity lehilahy marina sy manam-pinoana ity, mba handre ny hafatra nalefa taminy avy tamin'Andriamanitra.

"I Daniela dia mpanompo nanolo-tena ho an'ny Avo Indrindra. Ny androm-piainany lava dia feno asa ambony natao ho fanompoana ny Tompony. Ny fahadiovan'ny toetrany sy ny fahatokiany tsy miova dia tsy manan-tsahala afa-tsy amin'ny fanetren-tenan'ny fony sy ny fibebahany eo anatrehan'Andriamanitra. Averintsika indray hoe: Ny fiainan'i Daniela dia fanehoana nentanim-panahy ny fanamasinana marina." Review and Herald, 8 Febroary 1881.

Ny fanandraman'i Daniela ao amin'ny toko fahafolo dia maneho ny vahoakan'Andriamanitra amin'ny andro farany, izay tahaka an'i Daniela sy Jaona ka mahafantatra ny Fanambaran'i Jesosy Kristy. Ny fanalahidy hametrahana an'i Daniela ao anatin'ilay tantara ara-paminaniana izay misy ny fanandramany dia miorina amin'ny zava-misy fa tao anatin'ny fisaonana izy, ary i Mikaela dia nirahina tamin'ny fiafaran'ireo andro iraika amby roapolo. Ao amin'ny andininy voalohany, Daniela dia manoratra fa nanana fahatakarana ny amin'ny fahitana anatin'ny ivelany ara-paminaniana izy. Talohan'ireo andro iraika amby roapolo dia tsy mbola feno ny fahatakarana'i Daniela ny amin'ireo fahitana roa ireo, kanefa tamin'ny fanazavan'i Gabriela dia azon'i Daniela tanteraka ilay "teny" sy ilay "fahitana" ho fanambarana samy hafa.

“Raha nanakaiky ny fotoana hifaranan’ny fahababoana fitopolo taona, dia voakasiky ny faminanian’i Jeremia lalina ny sain’i Daniela. Hitany fa efa antomotra ny fotoana izay hanomezan’Andriamanitra fizahan-toetra hafa indray ny olony voafidy; koa tamin’ny fifadian-kanina sy ny fietren-tena ary ny vavaka no nitalahoany tamin’Andriamanitry ny lanitra ho an’ny Isiraely, tamin’izao teny izao: ‘Tompo ô, Andriamanitra lehibe sy mahatahotra, Izay mitandrina ny fanekena sy ny famindram-po amin’izay tia Azy sy amin’izay mitandrina ny didiny’; efa nanota izahay ka nanao heloka, ary nanao ratsy, sady nikomy, dia tamin’ny nialanay tamin’ny fitsipikao sy ny fitsaranao aza; ary tsy nihaino ny mpaminanina mpanomponao izahay, izay niteny tamin’ny anaranao tamin’ny mpanjakanay sy ny andrianay sy ny razanay ary ny vahoaka rehetra tamin’ny tany.”

“Mariho ireo teny ireo. Daniela dia tsy manambara ny fahatokiany manokana teo anatrehan’i Jehovah. Tsy mba milaza ny tenany ho madio sy masina izy, fa mampiray ny tenany amin’ireo tena mpanota teo amin’ny Isiraely. Ny fahendrena izay natolotr’Andriamanitra azy dia ambony lavitra noho ny fahendren’ny olon-kendry amin’izao tontolo izao, tahaka ny fahazavan’ny masoandro mampirapiratra eny amin’ny lanitra amin’ny mitataovovonana no mampiratra mihoatra noho ny kintana faran’izay reraka indrindra. Kanefa diniho ny vavaka naloaky ny molotr’ity lehilahy tena nankasitrahany ny Lanitra ity. Amin’ny fanetren-tena lalina, amin’ny ranomaso ary amin’ny firovitan’ny fo, dia mifona ho an’ny tenany sy ho an’ny vahoakany izy. Abariny eo anatrehan’Andriamanitra ny fanahiny, ka miaiky ny faharatsiany manokana sy manaiky ny fahalehibeazana ary ny fiandrianan’i Jehovah.”

“Fahazotoana sy firehetam-po manao ahoana no mampiavaka ny fitalahoany! Mihamanakaiky an’Andriamanitra hatrany sy hatrany izy. Ahetsotra miakatra ny tanan’ny finoana mba hihazona ny teny fikasana tsy mety diso avy amin’ny Avo Indrindra. Miady amim-pahoriana ny fanahiny. Ary manana porofo izy fa voahaino ny fivavahany. Tsapany fa azy ny fandresena. Raha isika amin’ny maha-vahoaka antsika no hivavaka tahaka ny nivavahan’i Daniela, ka hiady tahaka ny niadiany, manetry ny fanahintsika eo anatrehan’Andriamanitra, dia hahita valim-bavaka miharihary tahaka izay nomena an’i Daniela isika. Henoy ny fomba anehoany mafy ny raharahany eo amin’ny fitsaran’ny Lanitra.”

“Ry Andriamanitro ô, atongilano ny sofinao ka mihainoa; vahao ny masonao ka jereo ny fandravaravana mahazo anay sy ny tanàna izay antsoina amin’ny anaranao; fa tsy noho ny fahamarinanay no anolorantsika ny fifonantsika eo anatrehanao, fa noho ny halehiben’ny famindram-ponao. Tompo ô, mihainoa; Tompo ô, mamelà; Tompo ô, henoy ka ataovy; aza ela, noho ny aminao ihany, ry Andriamanitro ô; fa ny tanànanao sy ny olonao dia antsoina amin’ny anaranao. Ary raha mbola niteny sy nivavaka ary niaiky ny fahotako sy ny fahotan’ny fireneko aho, ... dia ilay lehilahy Gabriela, izay efa hitako tamin’ny fahitana tany am-piandohana, no nampilofisina haingana ka nanendry ahy tamin’ny fotoana fanatitra hariva.”

Raha mivoaka ny vavak’i Daniela, dia tonga nidina haingana avy eny amin’ny kianjan’ny lanitra ny anjely Gabriela, mba hilaza aminy fa efa re sy voavaly ny fangatahany. Io anjely mahery io dia notendrena hanome azy fahaiza-manavaka sy fahatakarana,—hanokatra eo anatrehany ny zava-miafina momba ny andro ho avy. Koa raha nikatsaka tamim-pahatsorana hahalala sy hahatakatra ny fahamarinana Daniela, dia nampidirina ho amin’ny firaisana

amin'ilay irak'i Lanitra voatendry izy.

“Nivavaka ilay lehilahin'Andriamanitra, tsy mba ho amin'ny fihetseham-po mahafaly mandalo fotsiny, fa ho amin'ny fahalalana ny sitrapon'Andriamanitra. Ary io fahalalana io dia tsy ho an'ny tenany ihany no niriny, fa ho an'ny fireneny koa. Ny vesatra lehibe indrindra tao am-pony dia ny amin'ny Isiraely, izay tsy nitandrina ny lalàn'Andriamanitra araka ny heviny henjana indrindra. Ekeny fa ny fahoriana rehetra nanjo azy dia tonga taminy noho ny fandikan-dalàny tamin'izany lalàna masina izany. Hoy izy: 'Efa nanota izahay, efa nanao ratsy izahay.... Fa noho ny fahotanay sy noho ny heloky ny razanay dia tonga fanaratsiana eo anatrehan'izay rehetra manodidina anay i Jerosalema sy ny vahoakanao.' Very taminy ny toetra mampiavaka azy, dia ny fahamasinana maha-vahoaka voafidin'Andriamanitra azy. 'Koa ankehitriny, ry Andriamanitray ô, henoy ny fivavaky ny mpanomponao sy ny fifonany, ary ampamirapirato amin'ny fitoeranao masina izay efa lao ny tavanao.' Mitodika amin'ny faniriana mafy indrindra ny fon'i Daniela ho amin'ilay fitoerana masin'Andriamanitra efa lao. Fantany fa ny fanambinany dia tsy ho tafaverina raha tsy mibebaka amin'ny fandikany ny lalàn'Andriamanitra Isiraely ka tonga manetry tena sy mahatoky ary mankatò.”

“Ho valin'ny fangatahany dia tsy ny mazava sy ny fahamarinana izay tena nilainy sy nilain'ny vahoakany ihany no noraisin'i Daniela, fa koa fahitana momba ireo zava-nitranga lehibe amin'ny ho avy, hatramin'ny fiavian'ny Mpanavotra izao tontolo izao aza. Ireo izay milaza fa efa nohamasinina, kanefa tsy manam-paniriana handinika ny Soratra Masina, na hiady amin'Andriamanitra amin'ny vavaka mba hahazo fahazoana mazava kokoa ny fahamarinan'ny Baiboly, dia tsy mahalala izay atao hoe fanamasinana marina.”

“Ny rehetra izay mino amin'ny fo ny tenin'Andriamanitra dia ho noana sy hangetaheta ny fahalalana ny sitrapony. Andriamanitra no loharanon'ny fahamarinana. Izy no manazava ny fahatakarana efa nohamainin'ny haizina, ary manome hery ny sain'ny olombelona hahafaka mandray sy mahatakatra ny fahamarinana izay nambarany.

“Daniel dia niresaka tamin'Andriamanitra. Nisokatra teo anatrehany ny lanitra. Kanefa ny voninahitra ambony nomena azy dia vokatry ny fietren-tena sy ny fikatsahana mafy tamin-kafanam-po. Tsy nihevitra izy, tahaka ny ataon'ny maro amin'izao andro ankehitriny izao, fa tsy mampaninona izay inoantsika, raha toa ka marina ihany isika, ary tia an'i Jesosy. Ny tena fitiavana an'i Jesosy dia hitarika ho amin'ny fanadihadiana akaiky indrindra sy amim-pahazotoana indrindra momba izay atao hoe fahamarinana. Nivavaka Kristy mba hohamasinina amin'ny alalan'ny fahamarinana ny mpianany. Izay kamo loatra ka tsy hanao fikarohana feno tebiteby sy amim-bavaka momba ny fahamarinana, dia havela handray fahadisoana izay hanaporofa ny fandranganana ny fanahiny.”

“Tamin'ny fotoana namangian'i Gabriela, dia tsy afaka nandray fampianarana fanampiny intsony Daniela mpaminany; nefa taona vitsivitsy tatỳ aoriana, satria naniry hahalala bebe kokoa ny amin'ireo zavatra mbola tsy nohazavaina tanteraka izy, dia natokany indray ny tenany hitady fahazavana sy fahendrena avy amin'Andriamanitra. 'Tamin'izany andro izany izaho Daniela dia nisaona herinandro telo manontolo. Tsy nihinana mofo matsiro aho, ary tsy nisy hena na divay niditra tamin'ny vavako, sady tsy nanosotra menaka ny tenako mihitsy aho.... Dia nanopy ny masoko aho ka nijery, ary, indro, nisy lehilahy iray nitafy rongony fotsy

madinika, ka ny valahany nofehezina tamin'ny volamena tsara avy any Ofaza. Ny tenany koa dia tahaka ny berila, ary ny tavany toy ny fisehon'ny helatra, ary ny masonry tahaka ny fanilon'afo, ary ny sandriny sy ny tongony tahaka ny lokon'ny varahina voakosoka, ary ny feon'ny teniny tahaka ny feon'ny vahoaka maro.”

“Tsy iza akory fa ny Zanak'Andriamanitra mihitsy no niseho tamin'i Daniela. Mitovitovy amin'ilay nomen'i Jaona io filazalazana io tamin'ny fotoana nanehoana an'i Kristy taminy tao amin'ny Nosin'i Patmo. Ankehitriny ny Tompontsika dia tonga miaraka amin'ny iraka avy any an-danitra iray hafa mba hampianatra an'i Daniela ny amin'izay hitranga amin'ny andro farany. Nomena an'i Daniela izany fahalalana izany, ary voarakitra tamin'ny alalan'ny tsindrimandry ho antsika izay tratran'ny faran'izao tontolo izao.” Review and Herald, February 8, 1881.

Ny hevitra nentin'i Gabriela, “ilay iraka notendren'ny lanitra,” ho an'i Daniela dia ny famaranana ny fanazavana izay efa natombony nomena an'i Daniela tao amin'ny toko fahasivy. Ny fomba fiasa antsoina hoe “andalana manaraka andalana” dia mitaky ny hampifanarakaantsika miaraka ny fanazavana sy ireo toe-javatra mifandraika amin'ny toko fahasivy sy fahafolo, mba hizarantsika araka ny marina ny fanoharana ara-paminaniana. Ao anatin'io fanazavana io no ihaonan'ny fahitana momba ny renirano Ulai sy Hiddekel.

Takatr'i Daniela avy tamin'ny bokin'i Jeremia sy Mosesy fa efa antomotra ny fanafahana ny vahoakan'Andriamanitra. Amin'izany, i Daniela dia misolo tena ny vahoakan'Andriamanitra amin'ny andro farany, izay mahatakatra fa efa antomotra ny fanafahana farany ny vahoakan'Andriamanitra. Ireo vahoaka amin'ny andro farany ireo dia hahafantatra fa efa niparitaka ara-panahy izy, araka izay asehon'i Daniela izay efa naely ho amin'ny fanandevozana nandritra ny fitopolo taona fahababoana tany Babylona. Ary amin'izany dia ho takany fa izy, tahaka an'i Daniela, dia tsy maintsy maneho ny valin-teny amin'ny toe-pahaparahany izay mifanaraka amin'ny fanafody asehon'ny “impito”, ao amin'ny Levitikosy toko faha-enina amby roa-polo.

Rehefa aseho amin'ny andro farany ny fanandrman'ny fanetren-tena izay asehon'i Daniela, araka izay takin'ilay fanafody voalaza ao amin'ny Levitikosy 26, dia ho efa nisaona nandritra ny fe-potoana voafaritra iray ny vahoakan'Andriamanitra amin'ny andro farany. Izany fe-potoana izany dia mifarana rehefa midina i Mikaela arkanjely.

Hitohy amin'ny lahatsoratra manaraka indray isika hanohizana ity fandinihana ity.

Ary ho levona eo amin'ny jentilisa ianareo, ary ny tanin'ny fahavalonareo handany anareo. Ary izay sisa tavela aminareo dia hihamalemy tsikelikely noho ny helony any amin'ny tanin'ny fahavalonareo; ary koa noho ny heloky ny razany dia hihamalemy tsikelikely miaraka aminy izy. Raha miaiky ny helony izy, sy ny heloky ny razany, mbamin'ny fahadisoany izay nandikany tamiko, ary koa fa nandeha nanohitra Ahy izy; ary Izaho koa nandeha nanohitra azy ka nitondra azy ho any amin'ny tanin'ny fahavalony; raha izany àry ka manetry tena ny fony tsy voafora, ary ekeny amin'izay ny famaizana noho ny helony: dia hotsarovako ny fanekeko tamin'i Jakoba, ary koa ny fanekeko tamin'Isaka, ary koa ny fanekeko tamin'i Abrahama no hotsarovako; ary hotsarovako koa ny tany. Ny tany koa hafafoiny, ka hankafy ny sabatany, raha

mbola laho tsy misy azy; ary izy kosa hanaiky ny famaizana noho ny helony; satria, dia satria tokoa, nohamavoiny ny fitsarako, ary nankahalan'ny fanahiny ny didiko. Kanefa na dia izany rehetra izany aza, raha any amin'ny tanin'ny fahavalony izy, dia tsy haripako, na hohalako, mba handringanako azy tanteraka sy handravako ny fanekeko aminy; fa Izaho no Jehovah Andriamaniny. Fa noho izy ireo dia hotsarovako ny faneken'ny razany, izay navoakako avy tany amin'ny tany Egypta teo imason'ny jentilisa, mba ho Andriamaniny Aho: Izaho no Jehovah. Levitikosy 26:38–45.